

Provinciale Staten van Zeeland  
t.a.v de voorzitter  
Postbus 6001  
4330 LA Middelburg

| Onderwerp                               | Zaaknummer | Behandeld door | Verzonden |
|-----------------------------------------|------------|----------------|-----------|
| MCEN startpakket Nederland van het slot | 686568     |                |           |

Middelburg, 6 mei 2025

Geachte voorzitter,

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State over intern salderen bij stikstof, eind 2024, heeft het rijk een Ministeriele Commissie in het leven geroepen. Deze Ministeriele Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) heeft ertoe geleid dat het kabinet op 25 april 2025 een kamerbrief heeft verzonden. Deze kamerbrief "startpakket Nederland van het slot" zenden wij u hierbij door.

#### Samenvatting

In de kamerbrief benoemt het kabinet vier sporen:

- Een gefaseerde, fundamentele aanpassing van het vergunningenstelsel (spoor 1)
- Een maatregelenpakket dat zorgt voor een structurele daling van stikstofemissies en dat is gericht op natuurbehoud en -herstel (spoor 2)
- Aandacht voor de maatschappelijk en sociaaleconomische gevolgen van de gerechtelijke uitspraak (spoor 3)
- De inzet op Europees niveau (spoor 4)

De kamerbrief wordt met name ingegaan op de eerste twee sporen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen korte en (middel) lange termijn maatregelen.

Binnen spoor 1 zet het kabinet in op een nieuw vergunningenstelsel, gebaseerd op een beter inzicht in de staat van de natuur en alle bijbehorende drukfactoren. Dit moet een oplossing bieden voor ondernemers die in de problemen zijn gekomen (zoals de PAS melders en intern saldeerders). Deze aanpak moet leiden tot een spoedwet inclusief verbeterde monitoring (inclusief bodemonitoring) en een bredere natuurdoelanalyse waarin alle drukfactoren worden meegenomen. Op korte termijn wordt gewerkt aan met name het instellen van een rekenkundige ondergrens.

In de kamerbrief wordt verder aangegeven op welke maatregelen binnen spoor 2 het kabinet de komende maanden in wil zetten. De nadruk hierbij ligt op inzet rond de Veluwe en de Peel. Hier worden de middelen uit de voorjaarsnota van het Rijk op ingezet. Andere bestaande middelen worden concreter toebedeeld aan onder andere nieuwe beeindigings- en extensiveringsmaatregelen en agrarisch natuurbeheer. Tevens wordt ingezet op uitwerking van doelsturing, betere monitoring en extra natuurherstelmaatregelen.

Op de (middel) lange termijn is de inzet dat er ook ingezet wordt op andere sectoren zoals de industrie en mobiliteit, naast aanvullende maatregelen in de landbouw. Onder andere door te werken met

doelsturing en het werken met emissie reductie percentages per sector. Ook wordt op de middel lange termijn ingezet op een alternatief voor het rekenmodel Aerius en op een alternatief voor de KDW. Alle genoemde maatregelen voor de (middel) lange termijn zullen, waar dat extra investeringen vraagt, in augustus onderdeel zijn van de gesprekken over de rijksbegroting 2026.

#### Betekenis voor Zeeland

Op onderdelen sluit de inzet van het kabinet aan op de door PS onderschreven Zeeuwse aanpak. Zoals op het uitgangspunt dat álle sectoren bij dragen aan de reductie opgave, en dat gekeken moet worden naar álle drukfactoren en niet alleen naar stikstof. Deze uitgangspunten hebben wij al reeds verankerd in het ontwerp Zeeuws gebiedsprogramma, het programma natuur en de Zeeuwse Natuurdoel Analyses.

Tegelijkertijd is de inzet van het Rijk op korte termijn met name gericht op de veehouderij en dan specifiek rond de Veluwe en de Peel. De genoemde maatregelen moeten nog verder worden geconcretiseerd, waardoor het helaas op dit moment niet duidelijk is in hoeverre dit van betekenis is voor de Zeeuwse natuur en de economie. Wel is duidelijk dat de problemen in de Veluwe en de Peel anders zijn dan de problemen in onze stikstofoverbelaste kustgebieden.

#### Tot slot

Naar verwachting blijft hiermee de komende maanden de Zeeuwse natuur onveranderd onder druk staan en daarmee blijft de vergunningverlening zeer moeilijk. Hoewel wij de instelling van een rekenkundige ondergrens toejuichen, worden de juridische risico's, met name door het uitblijven van een geborgd pakket aan maatregelen om emissie van stikstof te realiseren in Zeeland, niet kleiner. Via de door ons ingestelde crisisorganisatie natuurherstel en stikstof werken wij onverminderd verder aan de verdere uitwerking van de Zeeuwse aanpak, met het doel dit in te brengen bij het Rijk om ook de Zeeuwse natuur en economie te verbeteren en van het slot te krijgen. Daarmee verwachten we op de middel lange termijn een oplossing voor te stellen voor de problematiek. Voor de kortetermijnoplossingen moeten we naar het Rijk kijken en zijn extra financiële middelen noodzakelijk.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge  
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken  
Secretaris-algemeen directeur

#### **Bijlage:**

Kamerbrief startpakket Nederland van het slot

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.